

**THE IMPORTANCE AND PLACE OF FEDERATION OF
PHYSICALLY DISABLED IN THE SOLUTION OF PROBLEMS
DISABLED HAVE**

Neslihan SUCU

University of Aksaray, BESYO, Student of Master
nesliisucu@gmail.com

Abstract

Important thing in participation is not the necessity or existence of human, it is the level of the person. Each person is affected by both social factors and personal properties during participating the society that he lives in. And describes his identity through the social roles and status that he has. The important thing is gaining the properties and reflecting them. In the other way, social functionality of a person is affected by the social roles and status.

Social roles of a person affects the quality of communication with the environment; and the communication net that he has affects the success of acting right social roles. Each person is born equal and has the same rights of participating education and educational opportunities. However, in real life some groups cannot have the same rights because of their social status and their cognitive and physical differences.

Disabled people are the part of this category and as the others they need the information about their occupational development and social comfort in their lives. Successful applications in the area of human rights are evaluated through the adequacy of managing health, education, transportation, social insurance, employment and law services for everyone including disabled. Federation of Physically Disabled is an important determinant among the issues that has been mentioned above; and this federation needs to be analyzed as it's a directive institution with the wholistic meaning.

In this study, because of the importance of the subject, descriptive analysis are scanned and content analysis is done in the angle of regulations of physically disabled individuals.

Key words: *Disability, social participation, Problems of Disabled, Federation of Physically Disabled*

ENGELLİ BİREYLERİN YAŞADIKLARI SORUNLARIN ÇÖZÜMÜNDE BEDENSEL ENGELLİ FEDERASYONUN YERİ VE ÖNEMİ

Özet

Toplumsal katılımı önemli olan onun varlığı ya da gerekliliği değil, düzeyidir. Her insan içinde yaşadığı topluma çeşitli düzeylerde katılırken hem toplumsal etkenlerden, hem de kişisel özelliklerden etkilenir ve toplumsal kimliğini, taşıdığı roller ve içinde bulunduğu statüler aracılığıyla tanımlar. İnsan toplumsal bir varlıktır, içinde yaşadığı topluma katılarak yaşar. Önemli olan, kazanıp yansıtır. Bir başka deyişle, bireyin toplumsal işlevselliği, sahip olduğu toplumsal roller ve statülerden etkilenir.

Bireyin taşıdığı toplumsal roller, çevreyle kurduğu iletişimin niteliğini; içinde yer aldığı iletişim örüntüsü de toplumsal rollerini yerine getirmede gösterdiği başarıyı etkiler. Tüm insanlar eşit doğar ve eğitim fırsatlarında, topluma katılımı eşit haklara sahiptir. Ancak gerçek yaşamda kimi gruplar, sosyal durumları, bilişsel ve fiziksel farklılıkları açısından söz konusu haklara sahip olamamaktadır.

Engelliler de bu grubun bir kategorisini oluşturmakta ve toplumun diğer bireyleri gibi, günlük yaşamların da, mesleki gelişmelerine, sosyal refahlarına ilişkin konularda bilgiye gereksinim duymaktadır. İnsan hakları alanındaki başarılı uygulamalar da, çoğunlukla toplum içindeki, engelli ya da engelsiz, bütün bireylere sağlık, eğitim, ulaşım, sosyal güvenlik, istihdam ve adalet gibi hizmetlerin yeterli olarak verilip verilmediği ile ölçülmektedir. Bedensel engelli federasyonu yukarıda izah ettiğimiz konularda önemli bir belirleyici olmakla birlikte aynı zamanda bütünsel anlamda yönlendirici bir kuruluş olarak analize muhtaçtır.

Bu çalışmada konunun önemine atfen betimsel analizler taranmış ve bedensel engelliler yönetmeliği çerçevesinde içerik analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Engellilik, Toplumsal Katılım, Engelli Sorunları, Bedensel Engelli Federasyonu*

GİRİŞ

Engellilik, bireyin yaşam aktivitelerini sınırlayıcı, kısıtlayıcı zihinsel-fiziksel bozukluklardır ve bireyin yeteneklerindeki ve gücündeki sınırlılık-eksiklik durumudur

Bir toplumda engelliliğin kültürel betimlemesi ya da kültürel resimlemesi söz konusudur. Diğer bir ifadeyle, engelli olanların kendilerine yönelik duygularından çok genellikle engelli olmayanların engelliliğe ilişkin tepkileri ve duyguları sonucu kültürel resim ya da kültürel betimleme ortaya çıkmaktadır.

Yaşanılan toplumda engelli olmaya ilişkin tanımlamaların neler olduğunu betimlemek konuya ilişkin sorunların tespitinde ve çözümlerin üretilmesinde rol oynayacaktır.

Türkiye’de engelliler toplumuyla bütünleşme yönünde yoğun sorunlar yaşamaktadırlar. Yaşamın pek çok alanına yayılan sorunlar, engelli bireylerin, toplumla işlevsel bir bütünlük içinde yaşamalarını

güçleştirmektedir. Toplumun engelliye anlamaması, yasadıkları hayat içinde onları fark etmemesi, engellilerin de kendilerini geriye çekmesine böylece toplumda ayrışmalara sebep olmuştur.

Türkiye’de son yıllarda Avrupa Birliği uyum politikaları çerçevesinde gerekli yasal düzenlemeler ve uygulamalar gerçekleştirilmeye başlansa bile, önemli olan gündelik yaşam pratikleri ve sosyal ilişkiler bağlamında engelli bireyler için nelerin, hangi uygulama ve davranışların “engellendiğinin” ortaya konulmasıdır. Bu çerçevede uygun bütüncül toplumsal politikaların geliştirilebilmesi için çeşitli alanlarda bilimsel çalışma sonuçlarına ihtiyaç vardır.

Engellilik Kavramının Tanımlanması:

Engelli: Vücudunda eksik veya kusuru olan, sosyal çevreye uyumu sıkıntılı olan.[BESİRİ,arzu. “yoksulluk ekseninde engellilerin eğitimi” Türkiye barolar birliği, 20...]

Özürlü: Gelişimin türlü yanlarıyla öğrenme gücü gibi süreçlerin birisi veya birkaçında sakat olan kişi ya da kusuru olan, defolu,[sosyal hizmet uzmanı.org]

Sakat: vücudunda hasta veya eksik bir yanı olan, engelli, özürlü olarak tanımlanmıştır(<http://tdkterim.gov.tr>).

Engel: Yetersizliği ya da özürlü olan bireyin çevreyle etkileşiminde karşılaştığı problemleri tanımlamaktadır. Engel kişinin çevreye uyum sağlayamaması halidir.[sosyal hizmet uzmanı.org]

Dünya Sağlık Teşkilatı (WHO) engelli kavramını üç ayrı ana kategoride toplayıp, değerlendirmektedir. (sosyal hizmet uzmanı.org)

a. İç veya dış organların zarar görmesi veya tahrip olması, organlardan herhangi birisinin zarara uğramış olup olmadığı genelde tıbbi bir teşhisin sonucunda kesinlik kazanmaktadır. Mesela gözün görme kabiliyetini yitirmesi, bir organın hastalığı olarak ifade edilebilir.

b. Organların zarara uğraması sebebiyle ruhsal, psikolojik veya fiziki yönden fonksiyonel engellerin ortaya çıkması. Fonksiyonel engel, normal bir aktiviteyi yerine getirmekteki zorluğu ve meşakkati dile getirmektedir. Bir göz rahatsızlığının görme kabiliyetini sınırlaması, önemli bir fonksiyonel engel teşkil eder. Dolayısıyla fonksiyonel engeller, kişinin bedene ait değişik yetenek ve performans kaybını yansıtmaktadır.

c. Sosyal engellerin belirlenmesi. Fonksiyonel engellerin artması ile çoğu kez sosyal hayatta değişik engellerle karşı karşıya gelmektedir. Bu durumda kendilerinden beklenen sosyal rollerini yerine getirememektedirler. (sosyalhizmetuzmanı org.tr)

Bu tanımlamada özür ve yetersizlik hemen hemen yakın anlamlarda kullanılmış ve engel, özür ve yetersizliğin çevresel etkileşimde ortaya çıkan farklı bir boyutu olarak açıklanmış. (sosyal hizmet uzmanı.org)

Araştırmanın önemi

Engelli bireylerin sosyal yaşamda karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

Engelli bireylere yönelik kültürel tanımlamalar nelerdir, nasıl kategorilendirilmiştir?

Yerel yönetimlerin Engelli bireylerin sorunlarını aza indirmek hususunda getirilmiş çözümler veya getirilmesi planlanan çözüm önerileri neler olabilir?

Bu konudaki ilgili araştırma ve makaleleri bilgi edinmek için ele almak, incelemek, analiz etmek.

Araştırma yöntemi

Esra BURCU “Türkiye’deki Engelli Bireylere İlişkin Kültürel Tanımlamalar: Ankara Örneği” araştırması, İsmail DOĞAN ve Mahmut ÇİTİL “ Engelli Çocuk ve Ergenlere Sosyolojik Bir Yaklaşım” , Ali SEYYAR “Sosyal Siyaset Ekseninde Yerel Özürlüler Politikası” konulu makaleler içerik analizi yöntemi ele alınmış ve bu eksendeki makaleler ile konu desteklenmeye çalışılmıştır. Ayrıca bedensel engelli federasyonu yönetmeliği incelenerek sorunların tespiti ve çözüm yollarında ki yol göstericiliği ile kapsamı analiz edilmiştir. (Burcu, 2011:15)

Engelli Bireylerin Toplumda Tanımlanmaları ve Yaşadıkları Sorunlar

Engelliliğe ilişkin temel sorunların içeriği sosyo-kültürel temelle belirlenir. Bu bağlamda, üzerinde durulması gereken önemli nokta, toplumda yaşayan bazı bireylerin zihinsel, bedensel fonksiyonlarının sosyo-kültürel yapı içinde hangi biçimlerde ve ne nedenle kısıtlandığıdır. Diğer bir ifadeyle, önemli olan bu durumu sosyo-kültürel özelliklerin nasıl belirlendiğinin vurgulanmasıdır. (Burcu, 2011:15)

Engelli bireylerin de toplumda bağımsız bir yaşama ve toplum tarafından kabul görmeye ihtiyaçları vardır. Bu konuda fiziksel ve hukuksal düzenlemelerle toplumsal algıların değişmesi ve değiştirilmesine yol açacak uygulamalar birlikte bu eşitsizliklerin giderilmesi bir ihtiyaçtır.

Engelli kavramı zihinsel, işitsel, fiziksel ve görme engellileri içine aldığından geniş bir kavramdır.

Engellilik zihinsel ya da fiziksel sakatlığı değil, bir engellenmişliği ifade etmektedir.

Genellikle sosyo-kültürel yapı içinde engelli bireylerin toplumdaki diğer üyelerin yapabildiği her şeyi yapabilecek bireyler olarak algılanmamaları ve bu bireylerin “yarım/eksik insan” muamelesi görmeleri onlara yönelik ayrımcılık ve baskıyı ortaya çıkarmaktadır. (Burcu, 2011:10)

Çeşitli nedenlere dayalı olarak ortaya çıkan özürüllüğe bağlı olarak, özürüllü birey ve ailesi çeşitli ihtiyaçlara sahip olmakta, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlar yaşayabilmektedir. (Burcu, 2006: 10) Bu sorunların niteliği ve niceliği ülkeden ülkeye değişmekle birlikte, yine de her toplumda özürüllü bireylerin belli sorunları yaşamaları kaçınılmaz gibi görünmektedir.

Özürü bireylerin aileleri ve toplumla, özürü bireye sahip ailelerin özürü aile bireyi ve toplumla ilişki süreçlerinde, özürü lüğe bakış ve algılayışa dayalı sorunların yaşanması, her zaman ihtimal dâhilindedir.

Özürü insanlara karşı olumsuz tutum ve yaklaşımların temeli, çok önceleri yaşanmış tarihsel süreçlere dayanmaktadır. Tarihsel süreçte sakatların dilencilikte kullanılması, hayvan gibi değirmen ve su dolaplarına koşulması, kentler dışında kendilerine öz kolonilerde yaşamaya zorlanması gibi durumlara da rastlanmaktaydı.

Engellilik kültürünün gelişmesi için, engelli bireylerin kendi kimliğinin yeniden tanımlanması ile ilgili girişimlerde bulunmalıdır, bu da çok kültürlü bir dünyaya katılmadan önce farklı grup kimliğinin kabul edilmesi ile söz konusudur. Yine tüm engelli bireyler kendi organizasyonları içinde bütünleşerek katılımlarda bulunmalıdır. Bu katılımlar politik ve sanatsal alanlarda ön plana çıkmalıdır.

Bozuklukları olan insanları özürü kılan toplumdur". Güzel, sağlıklı bir bedene sahip olmanın yüksek bir değermiş gibi sunulması, insanların önemli bir kısmını, özürü bireylerin daha az çekici olduğu gibi bir yanılgıya götürebilmektedir. Özürü lüğün sakınılacak, utanılacak bir durum gibi çarpık algılanması, özürü lülerin toplumun güçsüz, başarısız, sürekli kaybeden ve marjinal üyeleri olarak damgalanmasına yol açmaktadır.

Özürü bireyler, sosyal hayata katılım konusunda en çok zorlanan ve hemen hemen bütün boyutlarıyla sosyal dışlanmaya maruz kalan bir kesimdir. Özürü lülük ve yoksulluk genellikle birlikte var olmaktadır. Yoksul ailelerde, özürü sebepleri olan faktörlerin [temiz içme ve kullanma suyu olmaması, yetersiz ve dengesiz beslenme, hijyenik olmayan çevre, hastalıkların erken teşhis ve tedavisinin güçlüğü vb.] görülme ihtimali daha fazla olduğu gibi özürü lünün veya özürü lüye bakmakla yükümlü olan kişinin işsiz olma ihtimali de yüksektir. Dolayısıyla özürü lünün eğitim, sağlık hizmetleri, rehabilitasyon ve meslekî eğitim imkânlarından yararlanma şansı azalmaktadır.

Engelli olmayanların, engelli bireylere yönelik düşünceleri ve engelli bireylerin bakış açısında diğerlerinin engelli bireylere ilişkin düşünceleri dört tanım kategorisinde şekillenmiştir. Türk sosyo-kültür yapısında resmedilen bu dört tanım, "acınan, dışlanan, işe yaramaz/yetersiz bulunan ve mücadeleci" olarak tespit edilmiştir.

Türkiye'de engelli bireyler için engelli olmayanların gözünden engelli olmanın kültürel olarak nasıl bir anlam içerdiğini tanımlamaktadır. Fizyolojik bir engel durumundan öte asıl engeli yaratabilecek olan bireye atfedilen "acınan, dışlanan ve yetersiz görülen" şeklindeki olumsuz kültürel tanımlamalardır.

Engelli çocukların ilk tanıştığı toplumsal kurum kendi aileleridir. Aileler engelli bir çocukları olduğunda çeşitli duygusal ve toplumsal sorunlar yaşarlar.

Ailelerin çeşitli aşamalarda yaşadığı bazı duygusal problemler, toplumla ilişki kurmayı engelleyici, toplumdaki kendini çekmeye yol açıcı özelliğe de sahip bulunmaktadır (eve kapanmayı tercih etme davranışında görüldüğü gibi). Bu durum da, özürsüz, özürsüz ailesi ve toplum arasında sağlıklı bir ilişkinin kurulması ve sürdürülmesine engel olmaktadır. Tabii ki bu durum, her özürsüz bireye sahip aile için aynı şartlarda ortaya çıkar demek doğru bir yaklaşım değildir.

Özürsüzün yaşadığı sorunlar nedeniyle, ailesine ve topluma bağımlı olarak yaşaması, toplumsal ilişki sürecinde, özürsüz ve ailesinin eşit değerlendirilme, eşit kabul edilme, eşit olma şanslarını elde etmesini engelleyebilmektedir.

Özürsüz, özürsüz ailesi ve toplum arasındaki ilişki süreçlerinin sağlıklı bir yapıya ulaştırılması, ancak bazı önlemlerin alınmasıyla mümkündür. Zaten özürsüz ve ailesinin yeterince hizmet alamaması, dışlanması, ayrımcılığa uğraması gibi etkenler, başlangıçta, özürsüz, özürsüz ailesi ve toplum arasındaki ilişki dinamiklerini olumsuz yönde etkilemeye aday görünmektedir.

Güçler perspektifi, özürsüzlere yönelik olarak problemi tanımlama ve analizden ziyade ortak insan ihtiyaçları (eğitim, sağlık, beslenme, konut, vb.) ve bu ihtiyaçları karşılama sürecinde yüz yüze gelen engeller üzerinde odaklanır ve özürsüzlerin de tıpkı diğer insanlar gibi, ortak insan ihtiyaçlarının karşılanması bakımından eşit haklara sahip olması gerektiği üzerinde de durur. Toplumumuzda, özürsüzlerin temel ihtiyaçlarını karşılama düzeyleri de bu yaklaşım açısından önemli görülmektedir.

Her toplumda, çeşitli yaş gruplarından sakat veya özürsüz olarak nitelenen kişilerin varlığı, kaçınılmaz bir sosyal olgu olarak karşımızda durmaktadır. Önemli olan, bu kişilerin varlığını kabul etmek, onların insan vakar ve haysiyetine yaraşır biçimde yaşama haklarının bulunduğuyla ilişkili bilinç düzeyine ulaşmaktır. Ancak bu bilince sahip olan toplumlar, diğer üyelerinin yanı sıra özürsüz bireylerinin de, toplum yaşamına etkili olarak katılımlarını sağlamada başarı gösterebilir.

Toplum içinde, özürsüz bireylerin haklarının korunması ve onlara gelişme fırsatı tanınması toplumsal ilerlemenin bir gereği olarak görülür. Sosyal refah devleti olma idealini kabul etmiş olan toplumların, özürsüz üyelerinin sorunlarına eğilerek, onlar için gerekli hizmetlerin geliştirilmesi ve böylece toplum içinde işlevsel hale getirilmesinde birincil derecede görevleri bulunduğu unutulmamalıdır. Bu görevler, özürsüz olmaya yol açan nedenlerin önlenmesinden başlayıp, koruyucu, iyileştirici ve geliştirici özelliğe sahip bir dizi önlem alınmasını gerekli kılmaktadır.

Yerel yönetimler, sosyo-kültürel faaliyetlerin organizasyonu konusunda dezavantajlı sosyal gruplara her türlü destek ve kolaylık sağlamak durumundadırlar “Özürsüz Hizmet Birimleri”ne yüklenen görevler, haddizatında özürsüzlerin içinde buldukları özel durumları ve yaşadıkları sosyal sorunları göstermektedir. Bu sorunlar, onların kendileri ve sosyal çevresiyle barışık, özgüven sahibi ve üretken olmalarına çoğu kez engel teşkil etmektedir. (sosyalsiyaset.com)

Bedensel Engelli Spor Federasyonu ve Soruna Çözüm Önerileri

Türkiye engelli spor federasyonu ülkemizde ve uluslararası paralimpik organizasyonlara sporcu yetiştirmekle birlikte engelli bireylerin beden ve ruh olarak sağlıklı bir birey olmasını temin etmeyi amaçlayan bir kuruluştur. Bu nedenle aşağıdaki amaçlar doğrultuda görev yapmaktadır.

Tanımı:

Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonunun teşkilatı, genel kurulunun oluşumu, toplanması, yönetim, denetim ve disiplin kurullarının çalışmaları ile görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.(RG /2004-25522)

Faaliyet alanları:

Spor Dalı: Federasyon bünyesinde faaliyette bulunan bedensel engelliler; alp disiplini kayak, ampute futbol, atıcılık, atletizm, badminton, basketbol, bilek güreşi, binicilik, bisiklet, bocce, buz hokeyi, curling, golf, halter, judo, karate, kürek, masa tenisi, nordin kayak, okçuluk, oturarak voleybol, taekwondo, tekerlekli sandalye ragbi, tekerlekli sandalye dans, tekerlekli sandalye eskrim, tenis ve yelken sporunu,(RG/ 2004-25522)

Federasyonun görevleri:

Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonunun görevleri şunlardır;

Federasyon bünyesinde faaliyetleri süren spor branşlarının ülke düzeyinde dengeli bir şekilde yayılıp gelişmesini sağlamak, bu konularda her türlü düzenlemeyi yapmak, kararlar almak ve uygulamak. [mevzuat.biz.tr]

(Değişik: RG-17/4/2010-27555) IPC ve üyesi olunan uluslararası federasyonlar tarafından konulan ve uygulanan uluslararası kuralların ve her türlü talimatın uygulanmasını sağlamak ve Federasyon çatısı altında faaliyet gösteren spor dallarında yurt dışında Türkiye'yi temsil etmek,

Federasyon bünyesindeki spor branşları ile ilgili olarak yurt dışı ve yurt içindeki gelişmeleri izlemek, karşılıklı ilişki, müsabaka, çalışma ve diğer faaliyetleri programlamak,

Antrenörler yetiştirilmesini ve eğitilmesini sağlamak, başarılı olanların belgelerini düzenleyip tescillerini yapmak, bunların çalışmalarını sürekli izlemek,

Ülke içinde müsabakalar düzenlemek, ülke içinde düzenlenen tüm müsabakaların devamlılığını sağlamak, hakem, temsilci ve gözlemci atamasını yapmak,

(Değişik:RG-17/4/2010-27555) Federasyon bünyesinde yer alan spor dallarındaki yurt dışı gelişmeleri ve yenilikleri izlemek, yeni bilgilerden ülke içinde daha çok kişilerin yararlanmasını sağlamak, spor dalı ile ilgili uluslararası federasyonlara üyelik başvurusunda bulunmak, uluslararası federasyonun mevzuatını tercüme etmek ve yayımlamak, federasyonun mevzuatını uluslararası mevzuatına uygun hale getirmek. Uluslararası ilişkileri geliştirecek çalışmaları yürütmek,

Federasyon bünyesinde yer alan spor branşlarında kullanılan malzemelerin standartlarını uluslararası kurallara göre tespit ederek, bunların yurt içinde veya yurt dışında yaptırılmasını veya temin edilmesini sağlamak,

Kulüpler, bölge ve il temsilcileri arasında doğabilecek uyuşmazlıkları çözümlmek,

Uluslararası federasyonların izni ile uluslararası kurs, seminer, panel, sempozyum ve spor organizasyonları düzenlemek,

(Değişik:RG-17/4/2010-27555) Uluslararası müsabakalara iştirak edecek olan sporcular, menajer, antrenör, yardımcı antrenör, masör, doktor, istatistikçi ve benzeri elemanlardan oluşan milli takımları ve teknik kadroyu seçmek, seçilen takımları müsabakalara hazırlamak, yabancı ülkelerde yaşayan yetenekli Türk uyruklu sporcuları Türk Milli takımlarına kazandırmak,

Federasyon bünyesinde yer alan spor branşlarında müsabakalar düzenlemek, bunların talimatlarını hazırlamak ve uygulamak,

Sonuçlara göre başarılı sporcuların takibini yapmak ve sporcuların yetişmesi için gerekli tedbirleri almak,

(Değişik: RG-17/4/2010-27555) Her spor dalında lisanslı sporcular için, eğitim ve hazırlık kampları açmak, ulusal sporcu taraması yaparak genç yetenekleri spora kazandırmak,

Branşlar ile ilgili arşiv ve istatistikî çalışmalar yapmak eğitici film, slayt ve broşür hazırlayarak bu konuda basın ve televizyon kuruluşlarıyla işbirliği yapmak,

Branşlar için uygulanacak sistemleri belirlemek ve uygulanmasını sağlamak,

İllerdeki branş temsilcileri ile koordinasyon kurmak, toplantılar yaparak gelişmelerle ilgili bilgileri aktarmak, fikir alışverişinde bulunmak,

Bedensel engelliler ile ilgili olarak yurt içinde faaliyet gösteren eğitim kurumları ile diğer kamu ve özel kuruluşlarla ortak programlar ve bilimsel araştırmalar yapmak,

(Değişik: RG-17/4/2010-27555) Sporcuların lisans, tescil, vize ve transfer işlemlerini yapmak, sporcu bilgi bankası oluşturmak,

(Ek:RG-17/4/2010-27555) Bedensel engelliler spor dallarındaki gelişme ve başarıları kamuoyuna duyurmak için yayın çıkarmak, spor şölenleri, gece ve yemekler organize etmek, uluslararası dostluk turnuvaları düzenlemek, müsabaka amacıyla yabancı ülke takımlarını yurda davet etmek.

SONUÇ

Federasyonun gelirlerinin aşağıdaki gibi bir kurala bağlanması engellilerin sadece sportif faaliyetlerine değil başka alanlara harcama kalemi olarak tanzim edilmesi oldukça önemlidir.

‘ **Federasyon bütçesinin en az %15’i eğitim, altyapı ve kulüplere yardım olarak ayrılır**’ yönetmeliğin amir hükmü olarak belirlenmesi sorunun tespiti, toplumsal olarak varlığının kabulü ve

çözümünün tüm taraflara yaygınlaştırılarak bir gelişme dâhilinde telakkisinde engelli federasyonunun yerini, önemini vazgeçilmez kılmaktadır.[mevzuat.biz.tr]

Özürli birey, özürli bireye sahip aile ve toplum arasındaki ilişki süreçlerinde, toplumun özürli ve ailesini dışlaması, ayrımcılık yapması, farklılıkları olduğu gibi kabul edememesi, bu konuda yeterli bilgi ve bilinç sahibi olamamasından kaynaklı bazı sorunlar yaşanması kaçınılmaz olmaktadır. İhtiyaçların giderilmesi ve sorunların çözümü için yeterli sosyal desteği bulamayan, kurumsal hizmetlerden yeterince faydalanamayan, kendi kaderine terk edilen, topluma benzer bir şekilde özürlilikle ilgili yeterli bilgi ve bilinç sahibi olmayan özürli ve ailesinin, toplumsal rol, sorumluluk ve işlevlerini gerektiği gibi yerine getirebilmesi, toplumla sağlıklı ilişkiler kurabilmesi beklenemez.

Özellikle özürli birey ve özürli ailesiyle toplum arasındaki ilişki dinamiklerinin, diğer birey ve ailelerle toplum arasındaki ilişki dinamiklerine göre daha sağlıksız bir görünümde olmasına ve özürli bireylerin rehabilitasyon, özel eğitim ve bakım hizmetlerinden yeterince faydalanamamasına bağlı olarak özürli birey ve ailesinin yaşadığı sorunlar daha da derinleşmektedir. Öncelikle özürli, özürli ailesi ve toplumun, özürlilikle ilgili bilgilendirilmesi ve bilinçlenmesi, toplumun bu konuda duyarlı, farklılıkları olduğu gibi kabul eden ve ayrımcılık yapmayan bir düzeye ulaşması, özürli, özürli ailesi ve toplum arasında sağlıklı ilişki kurulabilmesi açısından ön şarttır.

Ülkemizin sosyal politikalarında ve buna bağlı özel ilgi gruplarına verilen hizmetlerde ve mücadele programlarının uygulanmasında yerel yönetimlere önemli görevler düşmektedir. Söz konusu görevler aynı zamanda hemşerilik hukukunun bir gereğidir. Yerel yönetimlerden özellikle belediyelerimiz, dezavantajlı toplumsal kesimleri geleneksel hizmet anlayışıyla, sosyal hizmet ve yardımlar ağırlıklı olmak üzere bazı konularda desteklemişlerdir. Ancak, 2005 yılında yenilenen yerel yönetim kanunlarıyla, geleneksel ve belediye yöneticilerinin ilgileri oranında verilmeye çalışılan hizmetlerin kapsamı genişletilerek daha geniş bir hukuki zemine oturtulmuştur.[yayın. todaie .gov]

Yeni kanunlarda, “geleneksel, ilgileri oranında ve isteğe bağlı” verilmeye çalışılan özürli hizmetleri belediye başkanına veya tüzel kişiliğe görev olarak verilerek yasal zorunluluk haline getirilmiştir. Yine ihtiyaçlarını yeterince karşılayabilen, sorunlarına çözüm bulabilen, kendi içinde sağlıklı ilişkiler kurabilen, desteklenen özürli ve ailesinin, daha moralli olacağı, toplumla barışık olacağı ve toplumla sağlıklı ilişkiler kurma yönünde elinden geleni yapacağı bir gerçektir.

Özürliyle ilgili ulusal ve uluslararası yasal düzenlemelerin uygulamaya gerektiği gibi aktarılabilmesi, var olan eksiklik ve aksaklıkların giderilmesi ve gerektiğinde yeni düzenlemeler yapılması, özürli birey ve ailesi açısından önemli katkılar sağlayacaktır. Bu durum da, özürli birey ve özürli bireye sahip aileyle toplum arasında daha sağlıklı ilişkiler kurulabilmesine destek olacaktır.

Toplumun özürlü birey ve ailesiyle sağlıklı ilişki kurabilmeye yönelik görevini tam anlamıyla yapmış olması için, toplumu oluşturan bireylerin ve kurumların, özürlü birey ve ailesinin toplumla entegrasyonunu temin etme, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlarını giderme, ayrımcı muamelelere tabi tutmama yönünden üzerine düşen rol ve sorumlulukları büyük bir hassasiyet içinde yerine getirmesi beklenir.

Başkalarına sürekli bağımlı olmayan, kendi ayakları üzerinde durabilen, üretken olan özürlü bir bireyin kendisi de, kuracağı toplumsal ilişkilerde daha sağlıklı olacaktır. Bu nedenle, eşitlik, adalet ve insan hakları temelinde bakıldığında, özürlü bireyler ve özürlü bireye sahip ailelerin de sağlıklı, mutlu, huzurlu, üretken bir şekilde toplum içinde yerini almak, herkesle eşit şartlarda, eşit statüde ve sorunsuz yaşamak hakkıdır. Bu şartların oluşması durumunda, özürlü birey ve ailesiyle, toplum arasındaki ilişki süreçlerinden her iki tarafta doyum sağlayacaktır.

Özürlülere ilişkin politikaların genel bakış açısı, eğitim, sağlık, istihdam, sosyal.[sosyalhaklar.net]

Güvenlik, konut-barınma ve toplumsal hayata katılım gibi temel dinamik sorun alanlarında özürlülerin fırsat eşitliğinden yararlanan bir nüfus grubu olarak kabul edilmesi olmalıdır. Özürlüler, toplumsal hayatta eğitim ve istihdam alanlarında çok büyük ve çetin mücadeleler vermek zorunda bırakılmaktadır.

Nüfusunun çoğunluğu, eğitimde fırsat eşitliğinden yararlanamamakta ve bu sebeple olağan, uzmanlık gerektirmeyen, düşük ücretli işlerde çalışmak zorunda kalmaktadır.

KAYNAKÇA

- Burcu, E. 2011, “Türkiye’deki Engelli Bireylere İlişkin Kültürel Tanımlamalar: Ankara Örneği”, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi; Sayı 1
- Doğan, İ.- Çitil, M. 2011, “ Engelli Çocuk ve Ergenlere Sosyolojik Bir Yaklaşım” 1. Türkiye Çocuk Hakları Kongresi, Çocuk Vakfı Yayınları; Yayın Dizisi 11
- Enç, M., Doğan Ç. ve Yahya Ö. Özel Eğitime Giriş. Ankara:Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 1987
- Arıkan, Çiğdem. Görme Özürlü Kadınlar: Sorunlar, Beklentiler, Çözüm Önerileri. Ankara: Körler Federasyonu, 2001.
- A. Seyyar, “Sosyal Siyaset Acısından Yoksulluğa Karşı Mücadele”, Deniz Feneri Yayınları, 2003.
- Şahin, F. “Sosyal Hizmet Uygulamasında Güçler Perspektifi ve Özürlülük Alanına İlişkin Temel Doğurguları,” Sosyal Hizmet Sempozyumu’ 97. Toplumla Bütünleşme Sürecinde Özürlüler ve Sosyal Hizmet. İstanbul, 18–20 Eylül 1997. Yay. Haz.: Işıl Bulut ve Özcan Kars. Ankara: H.Ü. Sosyal Hizmetler Yüksekokulu, 1998.

Kahramanođlu, E. “Toplum Sorumluluđu ve Özürlüler,” Saray’dan Çađrı. 1,1:10–11,1992.

<http://tdkterim.gov.tr> Eriřim Tarihi: 10/09/2016

Resmi Gazete. Eriřim Tarihi: 01/12/2016

www.mevzuat.biz.tr Eriřim Tarihi: 01/12/2016

www.sosyalsiyaset.com Eriřim Tarihi: 08/12/2016

